No. 1988 Zaterdag 18 Februari 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSHCE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Solidariteit als maatschappelijk feit.

Een denkbeeld van de afhankelijkheid der menschen ten opzichte van elkander, van de krachts vereeniging en arbeidsverdeeling, de wisseling van diensten en wederdiensten in de maatschappij, van de *solidariteit als maatschappelijk feit*, geeft ons FRED. BASTIAT in zijn HARMONIES ECONOMIQUES door zijn bekende schildering van het leven eens dorpsschrijnwerkers:

Nemen wij iemand uit de minder gegoede volksklasse, een dorpsschrijnwerker bijvoorbeeld, en letten wij eens op alle diensten, welke hij aan de maatschappij bewijst en op alle die hij van de maatschappij ontvangt; wij zullen versteld staan over de schijnbare verbazende ongelijkheid.

De man brengt zijn dag door met planken te schaven, tafels en kasten te maken; hij klaagt over zijn toestand, en toch! wat ontvangt hij in ruil voor zijn werk?

Vooreerst, elken morgen staat hij op en kleedt zich aan. Geen enkel van zijn kleedingstukken heeft hij zelf gemaakt. Wat een ontzaglijke hoeveelheid arbeid, nijverheid, vervoer, uitvindingen was eerst noodig om hem die kleederen, hoe eenvoudig zij ook zijn, ter beschikking te stellen. Amerika leverde katoen, Indië indigo, Frankrijk wol en linnen, Brazilië leder. Al die stoffen moest men vervolgens naar verschillende steden zenden, om daar bewerkt, geweven, geverfd te worden.

Dan ontbijt hij.

Wat'n massa arbeid kost alleen het brood, dat hij eet. De bodem moest ontgonnen, bemest, beploegd, bezaaid worden, de oogst tegen roof beschermd, een zekere veiligheid in de maatschappij heerschen het koren geoogst, gedorscht, gemalen, gebakken worden; men moest ijzer, staal, steen, hout, tot werktuigen maken. de kracht van dieren, wind, vallend water aanwenden.

Geen dag gaat voorbij, of onze werkman gebruikt wat suiker, een weinig olie, eenig huisraad. Hij stuurt zijn jongen naar school, om daar onderricht te ontvangen, dat, hoe beperkt ook, niet minder voorafgaande kennis en studie vereischt.

Hij gaat uit.

Den weg vindt hij bestraat, verlicht.

Men betwist hem zijn eigendom.

Er zijn advocaten om raad te geven, zijn zaak te bepleiten, rechters om uitspraak te doen.

Hij gaat naar de kerk, een bewonderenswaardig monument. Misschien nog bewonderenswaardiger monument van menschelijk vernuft is het boek, dat hij meeneemt. Daar wordt hij onderwezen in de zedenleer, zijn geest verlicht, zijn hart veredeld. Opdat dit geschiede, waren andere personen noodig, die zich geheel aan den geestesarbeid wijdden zonder zich onmiddelijk met de lichamelijke belangen bezig te houden.

Gaat hij op reis, dan vindt hij door anderen wegen aangelegd, heuvels geslecht, dalen gevuld, de rivieroevers verbonden, voertuigen vervaardigd, paarden getemd, de stoom bedwongen enz.

Ik durf zeggen, dat hij op één dag van meer dingen gebruik maakt dan hij in tien eeuwen zou kunnen vervaardigen.

Alle andere menschen verkeeren in hetzelfde geval als hij. Elk dergenen, die de maatschappij samenstellen, heeft millioenmaal meer verbruikt dan hij zou kunnen voortbrengen.

Niet echter slechts de gelijktijdig in een land levende menschen, maar ook de volkeren in verschillende werelddeelen en de op elkander volgende geslachten zijn met elkander feitelijk solidair verbonden.

De werktuigkundige in een Duitsche fabriek werkt aan een machine, die misschien voor Japan bestemd is. De grondwerker graaft aan een tunnel welke nog na eeuwen het internationaal verkeer zal vergemakkelijken.

Zoo wordt de arbeid niet alleen van werelddeelen, doch tevens van geslachten met elkaar verbonden.

Op deze wijze kan elk volgend geslacht, op de schouders van het voorafgaande staande, den arbeid daarvan vervolgen. Men behoeft volstrekt niet steeds maar opnieuw van voren af te beginnen, voor proeven en denkarbeid hoog leergeld te betalen, men spint eenvoudig aan den opgenomen draad verder.

Oliestokers.

We zijn alweer een ondervinding rijker en worden door schade en schande toch langzamerhand wijs.

Algemeen was men het eens met de Belastingcommissie, waar deze in haar bekend Rapport den Gouverneur adviseerde: „De weidsche plannen voor werken in het Schottegat, meende men, zouden enorme uitgaven vorderen, terwijl het zich voor de toekomst niet laat aanzien, dat het havenverkeer zich zoo zal uitbreiden, dat aan een verafgelegen, en moeilijk bereikbare kade, als ontworpen, behoefte zou bestaan."

De Commissie wist toen nog niet, en niemand onzer kon het zich voorstellen, wat een schade en overlast een oliestoker als de ANSALDO en GLENDOLA kunnen veroorzaken.

Men moet midden in die roetwolk gewoond hebben om met ons dezen toestand **onhoudbaar** te heeten.

Dat is op den duur eenvoudig niet te harden.

Aan dit groote nadeel van oliestokers, ons thans uit droeve ondervinding bekend, mag wel degelijk gedacht worden bij de eerst volgende verbetering — of uitbreidingplannen onzer haven.

O! was die verafgelegen, en moeielijk te bereiken kade er in het Schottegat maar geweest!

Wat zouden we die roetwerpers graag daarheen gesleept hebben gezien!

Maar nu blijkt, tot algemeene verbazing en schrik, dat het zelfs onmogelijk is om een schip als de ANSALDO eenvoudig in het Schottegat te bergen.

Wie had zoo iets nu gedacht!

Zijn daar dan geen diepe ruimten ook buiten het vaarwater van de **C. P. M?**

Als die er niet zijn, wat toch gemakkelijk genoeg door belanghebbende personen, het Gouvernement bijv. kan worden onderzocht en uitgemaakt, moeten ze er zeker komen.

Door uitdieping langs de oevers, of tusschen de eilandjes is er toch wel een vluchthaven te maken, waar ook groote schepen veilig geborgen kunnen worden zonder de vaart voor de **C. P. M**, te belemmeren.

Aan zulk een bergplaats voor schepen bestaat behoefte, gelijk gebleken is. Kan zulk een ruimte in het Schottegat op dit oogenblik niet worden gevonden, dan moet er verder naar gezocht worden, desnoods er een gemaakt worden.

In de toekomst zullen er nog wel meer oliestokers komen, die een paar dagen in onze haven gastvrijheid genieten om als dank voor genoten wel daad de burgers met stank en roet te verzadigen.

De gezonde zeelucht onzer stad wordt ongenietbaar door al dien oliestank. Laat er dus in het Schottegat iets komen, waar de oliestokers geborgen kunnen worden, als zij nog wat willen of moeten blijven liggen, nadat hun arbeid in de haven is afgeloopen.

Zij liggen door dan veilig en rustig, en wij hebben er geen last van.

Onze haven is een oliehaven. De oliestokers, hopen we, nemen met het jaar toe. Dat onze haven zich nu moge verheugen in een druk en bloeiend bestaan, zonder dat de burgerij stikt van rook en stank en in hun huizen zeer veel schade ondervindt van het neerslaand olieroet.

INGEZONDEN.

Curaçao, den 13n Februari 1922

Aan de Redactie van de Amigoe di Curaçao.

Alhier.

Geachte Redactie:

Naar aanleiding van het artikel voorkomende in het No. 1987 van Uw geacht Weekblad, onder den titel: ONHOUDBARE TOESTAND, en waarin er geklaagd wordt over den overlast die aan de bewoners van Otrabanda veroorzaakt wordt door den rook van het stoomschip „*Ansaldo VIII*", dat tengevolge van het in het ongereede raken van zijne machines, verplicht is eenigen tijd in onze haven te blijven, vermeenen wij, als Agenten van gemeld stoomschip, het volgende te zijner verdediging te moeten inbrengen, om te bewijzen, dat er zoowel van onze zijde als van de zijde van den Kapitein, steeds de meeste welwillendheid bestaan heeft om het publiek zooveel mogelijk tegemoet te komen.

Zoodra het ons bekend was, dat de bewoners van Otrabanda last hadden van den rook van de *Ansaldo VIII* hebben wij onmiddelijk met den Kapitein en den Eersten Machinist er over gesproken om te zien wat er gedaan kon worden om dit te vermijden; beide Heeren betreurden het ten zeerste, dat hun schip den bewoners van het eiland overlast zoude veroorzaken, en verklaarden zich ten volle bereid in alles mede te werken om het kwaad te verhelpen.

In de eerste plaats werd natuurlijk voorgesteld het schip naar het Schottegat te doen verhalen, maar toen de Heer Havenmeester hierover geraadpleegd werd, bleek het, dat dit plan onuitvoerbaar was, daar er, hoe vreemd dit ook moge klinken, in ons mooi Schottegat geen ruimte genoeg schijnt te zijn voor de „*Ansaldo VIII.*"

Op de vraag of de ovens niet uitgedoofd zouden kunnen worden, zeiden de Kapitein en de Eerste Machinist, dat dit tot hun grooten spijt werkelijk onmogelijk was, daar zij vooral gedurende den dag steeds stoom noodig hebben voor hunne pompen om water aan en af te voeren, voor het heischen van de zware stukken van de machines, die zij bezig zijn te demonteeren, en voor het electrisch licht, dat zij ook overdag bij dat werk beneden in de machinekamer noodig hebben.

Zij beloofden echter niet anders dan hoogst noodig te stoken, en de Kapitein liet bovendien op den schoorsteen van zijn schip een stuk ijzergaas plaatsen, waardoor de olie roet eenigszins tegengehouden en verhinderd werd zich met den rook te verspreiden.

Ongelukkigerwijze, juist toen men deze maatregelen genomen had, kwam het Amerikaansche stoomschip „*Glendola*" met een lading steenkolen voor de firma S. E. L. Maduro & Sons binnen, en werd aan de Werf Motet vastgemeerd. Wie heeft niet de zware rookkolommen gezien, die door dezen olie-stoker over geheel Otrabanda gedurende verscheidene dagen, dag en nacht, verspreid werden? maar gelijk de Wolf, die in een kwaad gerucht staat, zoo werd alle rook, van welken stoomboot ook, op rekening van de „*Ansaldo VIII*" geschreven. Wij gelooven echter, dat de bewoners van Otrabanda niet nagelaten kunnen hebben op te merken, dat sedert de „*Glendola*" vertrokken is, er veel minder rook in de haven is en dat de toestand niet zoo ONHOUDBAAR is als Uw Blad het wel wil doen voorkomen.

Wat de zaak van de „*Ansaldo VIII*" met de baldadige jeugd van Amsterdam te maken heeft, die naar Uw zeggen eenige jaren geleden de voorbijgangers met inkt wierpen, is ons niet recht duidelijk; deze vergelijking is hier zeer zeker misplaatst, immers kunnen wij niet aannemen, dat U een stoomschip, dat ons eiland in zijn vaarplan heeft opgenomen, en dat door ongelukkige omstandigheden verplicht is eenigen tijd van de gastvrijheid van onze haven gebruik te maken, en noode (niet moedwillig) rook verpreidt, wilt vergelijken met eenige straatjongens, die moedwillig met inkt wierpen. Een stoomboot moet nu eenmaal rooken, daar is niets aan te doen, en in een drukbezochte zeehaven zooals de onze, waar iederen dag olie-stokers in en uit varen, kan men niet anders verwachten, en moet men zich dus in het onvermijdelijke schikken.

Tot geruststelling van de bewoners van Otrabanda kunnen wij U mededeelen, dat de nieuwe machine-deelen, die telegraphisch voor de „*Ansaldo VIII*" uit Italie besteld werden, reeds op den 4n dezer per stoomschip „*Ansaldo San Giorgio III*" verscheept werden, en dus binnen eenige dagen hier zullen zijn, zoodat de „*Ansaldo VIII*" binnen kort onze haven zal kunnen verlaten.

Wij verzoeken U beleefd dezen brief in het eerstvolgend nummer van Uw veelgelezen blad te willen plaatsen, en U bij voorbaat dankend, teekenen wij,

Hoogachtend,

pp. Curaçaosche Handel Maatschappij.

H. PERRET GENTIL.

Naschrift van de redactie.

Wij danken den Heer PERRET voor deze inlichtingen, vooral voor het blijde bericht, dat de *Ansaldo* er weldra van door zal gaan.

Ook danken wij ZEd. voor zijne bemoeiingen.

De vergelijking van *Ansaldo* met de Amsterdamsche inktwerpers sloeg alleen op zijn roetwerpen, waardoor publiek in de haven aan de rustige burgerij overlast en schade wordt toegebracht.

Daartegen moet de Politie waken.

Uit het feit, dat de Amsterdamsche inktwerpers door de Politie in het verder uitvoeren van hun bedrijf werden verhinderd leidden we af, dat het ook hier de taak der Politie is het verspreiden van hinderlijken, nadeeligen rook en stank op een publieken verkeersweg, de haven, te verhinderen.

Deze verhindering intusschen, schijnt vrijwel onmogelijk volgens deskundig advies ons welwillend verstrekt.

De Ansaldo moet ook overdag stoommaken voor de pompen van drinkwater en spoeling der W. C.

Daartoe moet minstens één ketel onder stoom blijven.

Zonder stoom zou het schip, als het klaar is om te vertrekken, zijn pompen en oliegieters niet weer op gang kunnen brengen.

In Holland komt daarvoor een sleeper een paar dagen van te voren langs zij liggen en pompt heeten stoom naar binnen. Op Curaçao bestaat zulk een sleeper nog niet.

Wel is het mogelijk een ketel eenige uren achter mekaar zonder vuur te laten liggen, doch in geen geval langer dan 3 uren, daar de stoomspanning dan tot een minimum is gezakt. Ketels als bv. van de *Stuyvesant*, *Renselaer*, en *Crijnssen* zijn schotsche ketels, die hebben vlampijpen en kunnen het ± 5 uur zonder vuur uithouden. Maar de ketels van *Ansaldo* zijn geen schotsche, maar waterpijpketels en kunnen zeker niet langer dan 3 uur afkoelen.

De Electrische Centrale werkt hier over dag niet, en juist over dag, gedurende het werk beneden in de machinekamer is er goed licht noodig. Petroleumlampen kunnen daar moeilijk gebruikt worden. Het is er toch werkelijk al heet genoeg.

De oliestokerij is nog iets nieuws onder de zon, heeft zeker haar uiterste volmaakheid nog niet bereikt, en kan zeer zeker nog verbeterd worden. Ook Curaçao zal van deze verbeteringen profiteeren, anders gaat de haven zeker een zwarte toekomst te gemoet, evenals de groote fabriekcentra in Europa en Amerika altijd een een zwart verleden hebben gekend.

Dat oliestokers roet werpen ligt in veel gevallen geenszins aan het bedienend personeel, maar aan een bijna onvermijdelijken samenloop van omstandigheden.

Het rooken komt in hoofdzaak van

1o. lage temperatuur der olie, welke temperatuur geregeld met die der gieters verschilt.

2o. te weinig wind in de vuren, terwijl te veel wind weer nadeelig werkt op den ketel. De gulden mid-

denweg is zeer lastig te vinden. Te veel wind veroorzaakt. lekke pijpen.

Op reis zijn deze twee oorzaken wel te regelen, daar er dan meer constant wordt gestookt. In de haven liggend, wordt dit echter veel moeilijker, daar er nu eens veel, dan weinig stoom noodig is.

3o. vuil of water in de olie. De branders verstoppen en gaan uit en spuiten dan soms groote hoeveelheid olie op 't vuur, terwijl het aansteken van iederen brander steeds met groote rookwolken gepaard gaat.

Groote schepen zijn daarom voorzien van *shetling tanks*, waardoor de olie sterk verhit wordt, en daardoor altijd bovendrijft, terwijl het water omlaag zakt en uitgepompt wordt.

We begrijpen hieruit, dat een hulpsleeper zeer gewenscht is in een oliehaven om de oliestokers bij 't vertrek van den noodigen stoom te voorzien en op gang te helpen.

Maar, als een of twee van onze havenpolitie nu eens de finesses leerden van het reguleeren der oliebranders, zouden zij dan niet aan boord van oliestokers, die in onze haven liggen, onschatbare diensten doen, juist als havenpolitie, door of deskundig toezicht op het stoken uit te oefenen, of zelf de vuren te regelen?

Op die manier zijn we zeker op de minst kostbare wijze en het vlugst geholpen, omdat het heelemaal van ons zelf afhangt.

Dat het Gouvernement dus bij de Havenpolitie een paar oliestokers detacheere, mannen die het vak door en door verstaan en het roetwerpen der schepen zooveel mogelijk voorkomen.

Zuid-Afrikaansche Brieven

van den Zeereerw.

Pater J. B. Gijlswijk.

Newcastle, 13 Dec. 1921.

Van al de wisselvalligheden en nieuwigheden bij mijn uitreis naar Zuid-Afrika is wel mijn aankomst te Kaapstad het merkwaardigste feit, dat mij niet gauw begeven zal. Het natuurschoon brengt den reiziger reeds in vervoering vóór hij voet aan wal zet.

In den vroegen morgen van 14 Nov. — jammer genoeg een uiterst mistigen dageraad, maar gelukkig geen mist als in het Engelsch Kanaal, — stond in de verte als een reus vóór mij de welbekende Tafelberg, hoog en massaal uitstekend boven de nabij liggende Leeuwenberg en Duivelsberg. 4000 voet steekt dit gevaarte den hemel in en schraagt de zware wolken, terwijl de lichtere wolkpartijen rustig langs het logge lichaam mogen voortschuren. Zóó zag ik het vaste land van Afrika voor 't eerst. — Toen de zon haar stralen door den nevel zond, de wolken met goud omzoomde, en den lichten mist verjoeg, ging de platte top van dien reuzen-berg vrij de blauwe lucht in, en stak hoog boven de veelkleurige wolken uit als de kop van een struisvogel boven zijn veêrenpracht. Met de leeuwenberg, wier kop van het Zuiden gezien gelijkt op een rustig liggenden en wakenden leeuw en de reeds genoemde Duivelsberg beheerscht de Tafelberg het geheele landschap. Vrij stijl aan de westkant, loopt hij echter naar 't Zuiden langzaam glooiend af om te eindigen in de Zuidelijke punt van Afrika, die wij kennen onder den naam van „Kaap de Goede Hoop". En al de dorpjes en stadjes, op die Zuidelijke punt gebouwd, liggen op de helling van dien reuzenberg. Ook Kaapstad ligt aan den voet, maar aan den westkant.

Heel langzaam beginnen zich op het donkerste van den berg witte vlakken af te teekenen: de eerste huizen der stad. Er is tijd genoeg om het oprijzen der stad nauwkeurig gade te slaan, want de boot „Armadale Castle" van den Union Castle line, anders zoo vlug, gaat zeer langzaam op naar de baai, waar de boot moet meren langs een zeer breed en lang uitgebouwde kade. De invaart is niet zoo moeilijk, maar het is ongewenscht om voor het ontwaken der stad binnen te komen, daar anders toch het vereischte werkvolk ontbreekt om onze boot: een zeekasteel inderdaad, behoedzaam vast te leggen.

Het duurde lang, wachten duurt altijd lang, voor ik de Afrikaanders van nabij kon waarnemen. Afstammelingen van Maleiers, Hottentotten, Bosjesmannen, en Indianen wiemelden langs de kade. Hun schamele en veelsoortige kleeding stak zeer sterk af bij de europeesche mode der dames en heeren, die met nieuwsgierige en blije gezichten naar de lang verwachte vrienden en familieleden zochten op het dubbele dek van ons stoomschip. Ja, in een vreemdsoortige kleeding waren deze inlanders gestoken. Meestal verborgen zij hun bruine lijf in een dikke europeesche jas, want de morgenstond was vrij kil, terwijl de onderkleeren van velen niet meer waren dan eenige lompen aan elkaar genaaid. Sommigen droegen op het hoofd een witte tulband, anderen een Turksche fez; weer anderen droegen heel non-chalant over den linkerschouder een stuk van een dierenhuid. Deze samenvoeging van europeesche en inlandsche kleederdracht leek verre van aantrekkelijk. Ook sprak het van geen weelde, al mochten zij dan ook nog zoovele ringen — misschien verzilverde — aan beenen en armen dragen.

Maar deze europeesch-inlandsche mode wekte in mij de gedachte aan den band, die reeds zoovele eeuwen bestaat tusschen Europa en het donkere Afrika.

De Tafelbaai, waarin we nu zoo rustig geankerd lagen, en waarlangs Bartolomeo Diaz en Vasco da Gama op hun tochten naar het Oosten voorbijvoeren, werd ontdekt door den Portugees Salhanda in 1503. Hier was de plaats, waar de Westersche en Oostersche handel elkaar ontmoette. Hoe is het mogelijk, dat dit schoone onbekende land meer dan een eeuw voor den zeevaarder slechts als een baken in zee was op zijn reizen naar den Oost! Dat men in deze prachtbaai slechts ankerde om water in te nemen en mondvoorraad voor de uitgeputte bemanning! De schatten in het Oosten lokten zoo zeer aan, dat geen Spanjaard of Portugees er aan dacht om dit land te koloniseeren.

Toen werd in mij de nationale trots wakker, en ik gevoelde mij niet zoo ver meer van het land mijner eerste liefde, want op de plaats, waar ik spoedig hoopte te landen, hadden mijn voorvaderen het eerst de spade in den grond gezet en den eersten steen gelegd van de stad, die, nu schitterend in het zonlicht, mij tegenlachte. En toch, in navolging van den Spanjaard en Portugees, was de Kaap voor den Hollander in den beginne niet veel meer dan een veilige ankerplaats op de lange reis van en naar Oost Indië. De schipbreuk van „De Haarlem" was de aanleiding van de kolonisatie van het schiereiland.

De overlevenden brachten in het moederland met de treurige tijding van de schipbreuk ook het heuglijk bericht van de pracht en vruchtbaarheid der Afrikaansche kust, zoodat de ondernemingsgeest van de nog bloeiende Oost Indische Compagnie het besluit nam tot het uitrusten van een vloot daarheen

Drie schepen kwamen in 1652 voor Kaapstad aan onder bevel van Jan van Riebeek, die later de eerste Gouverneur werd van het schiereiland. Zijn naam is door de Engelschen aan de vergetelheid ontrukt, want op den wandelpier staat hij hoog op een voetstuk in oudhollandsch kleedy met het gezicht naar de zee gewend.

Ook de Orde der Dominikanen heeft hier hare geschiedenis, al is deze niet van zeer ouden datum.

Want van uit het moederland hadden de kolonisten een bitteren afkeer van al wat katholiek was meegedragen, zoodat bijna twee eeuwen lang den katholieken, groot was hun getal aan den Kaap echter niet, — de mogelijkheid werd ontnomen om hunne godsdienstplichten te vervullen. Deze protestantsche evangelisatie, te vuur en te zwaard, duurde tot het jaar 1805, toen met verlof van den Commissaris-generaal drie hollandsche priesters in de kolonie werden toegelaten. Lang duurde echter deze vrijheid van geweten niet, want het volgend jaar 1806, toen de Engelschen het Bestuur der kolonie voor goed overnamen, werden deze priesters weer uitgezet.

Feitelijk werd de eerste stap tot een bestendige geloofsverkondiging aan den Kaap gedaan door Paus Pius VII, toen Hij bij schrijven van 8 Juni, 1811 den Benedictijner Pater, Edward Bede Slater tot Ap. Vic. benoemde van den Kaap en de omliggende eilanden, het eiland Mauritius daarbij inbegrepen. Sinds dien waren er eenige priesters aan den Kaap werkzaam, onder wie in 1835 de eerste Dominicaan, Pater Thomas Moral. De Ap. Vicaris scheen zijn residentie op het eiland Mauritius gevestigd te hebben. Zeer bloeiend was de missie aan den Kaap niet, hetgeen den H. Stoel moet bewogen hebben tot afscheiding der Kaapkolonie van Mauritius en haar te verheffen tot een afzonderlijk Vicariaat.

Zulks had plaats op den 6 Juni 1837 onder het Pontificaal van Paus Gregorius XVI.

Den 24 Aug. 1837 had de consecratie plaats van den eersten Ap. Vic. voor Zuid Afrika in den persoon van den Dominikaner pater Dr. Patrick, Raymund Griffith, een Ier van geboorte. Met twee Dominikanen, de paters Burke en Corcoran. landde de nieuwe titularis aan den Kaap op den 20sten April, 1838.

Zij mogen met recht de pioniers van de geloofsverkondiging worden genoemd, want bij hun aankomst was er geen enkele priester in Zuid Afrika en het getal katholieken bedroeg niet meer dan 700.

Een ruim missieveld lag voor hen open. Het strekte zich uit van den Kaap tot aan het Oosten (Natal). En al is er tot nu toe nog geen missie-geschiedenis van Zuid-Afrika geschreven, de herinneringen aan den noesten ijver der eerste Dominikanen zijn nog levendig. In Kaapstad getuigt de Cathedraal van bisschop Griffith's verlangen om een bedehuis te bouwen, Gode waardig.

Hij stichtte missies te Rondebosch, Kalkbaai, Simon's town op het schiereiland. Doch ook verder naar het Oosten plantte hij het kruis. Reeds in 1838, hetzelfde jaar van zijn aankomst, stichtte hij de missie te Grahamstown, waar Pater Burke de eerste priester was, en waar in 1844 de nu nog bestaande kerk van St. Patrick door den bisschop werd ingewijd. Een missie werd geopend te Uitenhage, te Fort Beaufort en in Port Elizabeth, alwaar sinds 1840 Pater Corcoran tien jaar lang zijn beste krachten wijdde aan de prediking des evangelies. En aan de bemoeiingen van denzelfden bisschop is het ongetwijfeld te danken, dat in het jaar 1847 zijn uitgestrekt Vicariaat in tweeën werd gesplitst: het tegenwoordige Westelijk en Oostelijk Vicariaat der Kaapkolonie, elk met zijn Ap. Vicaris.

Later in 1850 werd ook Natal tot een Ap. Vicariaat verheven.

Kort voor zijn dood — hij stierf in 1862 — onderhandelde Hij met de Iersche Dominikanessen over de uitzending van Zusters naar Zuid Afrika. Eerst in 1863, onder zijn opvolger, landden de eerste Zusters aan den Kaap. Sinds dien hebben zij zich over geheel Zuid Africa verspreid en duizenden Afrikaanders en Europeanen hebben hunne op voeding aan de Zusters van Dominicus te danken.

Na deze historische uitweiding mag ik gerust zeggen, dat mijn hart ongeduldig verlangde aan wal te gaan. Al wachtten mij geen vrienden en bekenden, de geestelijke verwantschap aan dit ongekende land trok mij daarheen.

Doch er waren aan boord meer dan 700 passagiers de meesten voor Kaapstad, die allen hun paspoort aan nauwkeurige visie moesten onderwerpen. En opdat niemand zich daaraan konde onttrekken, werd de loopplank bewaakt. Maar, dat ik mij hierna dan ook vrij bewegen kon in geheel Zuid-Afrika, die gedachte was een pleister op de wonde mijner ongeduldigheid.

Auto's, een flink-ruime omnibus en rijtuigen, stonden klaar om de reizigers langs de dokken naar de stad te brengen. De rijtuigen waren niet van de grootste, slechts op twee wielen en voor een Europeaan wel wat vreemd soortig. Het was een gesloten wagentje, voldoende belicht door ramen aan weerszijden; met twee openslaande deurtjes aan de voorzijde, waardoor men moet binnengaan; de koetsier zat achterop, op een bok. hoog boven het rijtuig uit. De toegang tot de dokken is afgesloten, waarschijnlijk meer voor wie eruit gaan dan voor wie er binnen willen komen. Bij dat ijzeren hek hield de chauffeur halt en een der douanen hield nauwkeurig onderzoek naar hetgeen de reizigers de stad indroegen. Juist viel mijn oog toen op een oude ruine, niet ver afgelegen, van het eenmaal glorieuze fort „Amsterdam", van waaruit de Hollanders hun kostbare kolonie plachten te verdedigen. Dan gingen we verder de stad in om bij het postkantoor uit te stappen. In deze straat staan de voornaamste gebouwen. Zij is ook de oudste en aangelegd door de Hollanders. Naar oud-hollandsch gebruik moet een gracht de straat doorsneden hebben, waarlangs aan beide zijden de pijnboomen groeide, een boomsoort die overal langs weggen en bergen groeit.

En deze eerste straat in de Kaapkolonie droeg den naam van „Heerengracht." Van deze specifiek hollandsche straat is nu niets meer te bespeuren. De gracht is gedempt, de boomen zijn gerooid, om plaats te geven voor de electrische tram, die een geregelde verbinding onderhoudt met vele plaatsen op het schiereiland. Zelfs heeft de straat haar Hollandschen naam verloren. Sinds jaren loopt men aan den Kaap niet meer langs de Heerengracht maar langs de „Adderley Street", dank aan het parlementslid Adderley, die het plan wist te verijdelen om van den Kaap een strafkolonie te maken.

Een volgende keer hoop ik iets van in en om Kaapstad te vertellen.

G.

Van het Vaticaan.

Het is een aloud gebruik der Pausen na de eindstemming der Pauskeuze de Kardinalen van alle geheimhouding te ontslaan. De vorige Paus, Benedictus XV heeft echter nooit de geheimhouding willen opheffen en zóó zijn er omtrent zijn Pauskeuze alleen gissingen en vergissingen te maken.

De nieuwe Paus Pius XI schijnt evenwel het aloude gebruik te hebben gevolgd, waardoor reeds op den dag zijner keuze het verloop der stemmingen wereldkundig werd. Evenzeer was het een gebruik door eeuwen geheiligd, dat de nieuwe Paus, onmiddelijk na de huldiging en gelukwenschen der Kardinalen ontvangen te hebben, zich in plechtige processie naar den portiek van Sint Pieter begaf om van af het buitenbalcon zich den volke te vertoonen en aan de menigte, op het Plein voor Sint Pieter vergaderd, zijn eersten pauselijken zegen te geven.

Na de inneming van Rome in 1870 hebben Leo XIII, Pius X en Benedictus XV zich steeds onthouden zich buiten het Vaticaan of buiten den Sint Pieter te vertooen. Alle drie hebben na hun verkiezing tot Paus den zegen gegeven van het binnenbalcon, dat uitzicht geeft in den Sint Pieter.

Dat Paus Pius XI gebroken heeft met een gebruik, waaraan zijn onmiddelijke voorgangers in de laatste vijftig jaren streng vasthielden, wijst op meer toenadering van het Vaticaan ten opzichte van het Italiaansche Gouvernement.

Van Benedictus XV reeds werd deze openlijke toenadering meermalen verwacht.

De nieuwe Paus heeft door deze daad het hart der Romeinen en van alle Italianen met groote vreugde vervuld. Een geweldige ovatie werd den nieuwen opperpriester gebracht bij zijn eerste plechtige verschijning in 't publiek.

Zoo langzamerhand komen er meer bizonderheden los over den Persoon des nieuwen Pausen.

Van nederige afkomst, bleef hij de grootste helft zijns levens onopgemerkt en kon zich ongestoord wijden aan de studie, en geestelijke bediening. Groot geleerde in de gewijde wetenschappen en profane vakken van allerlei aard, begon zijn licht toch langzamerhand te schijnen. Vooral omdat hij geen kamergeleerde was, maar als Bibliothecaris der Ambrosiaansche Bibliotheek te Milaan en later van de Vaticaansche te Rome met verschillende geleerden van naam in aanraking kwam.

Ook hield Mgr. Ratti van sport en was een der beste Alpenisten, bekend met de verschillende wegen over de Alpen, terwijl hij zelf met gewaagden durf er nog nieuwe bij ontdekten.

Het is zeer zeker een niet geringe verdiensten als men buiten de Diplomatenschool om met een moeilijke diplomatieke zending wordt belast.

En Mgr. RATTI hield daarbij steeds zijn geestelijk karakter als Priester hoog.

In Polen en Rusland genoot Hij zulk een algemeen vertrouwen, dat Z. D. H. door beide partijen, Duitschland en Polen, gekozen werd als Oppercommissaris bij het volksreferendum in Silezië.

Uit piëteit jegens Pius X, die hem tot de prelatuur verhief, nam Kardinaal Ratti na zijn verkiezing den naam aan van Pius XI.

Zondag 12 Februari is de Paus plechtig gekroond in de St. Pieter.

De toevloed der geloovigen was buitengewoon groot, maar omdat voor de plechtigheden een bepaalde ruimte rondom het altaar van St. Petrus, de *Confessie* genaamd, moest worden gereserveerd, konden slechts 50.000 menschen worden toegelaten. De St. Pieter kan er 80.000 bevatten.

De gereserveerde plaatsen werden ingenomen door het Corps Diplomatique, de Zwitsersche edelwacht, en een eerewacht van Italiaansche officieren in uniform.

De nieuwe Paus had dit uitdrukkelijk toegestaan, wat sinds 1870 nimmer geschiedde. Men ziet daarin een nieuwe toenadering van Z.H.

Voorafgegaan door de Generaal Oversten der beide groote Bedel-Orden Dominikanen en Franciskanen, elk met hun Procurator, het Pauselijk Hof, de Kardinalen der H. Roomsche Kerk en de Familie des Pausen, werd de Paus op den hoogen draagstoel gezeten de St. Pieter binnengeleid. Na deplechtige Pausmis waaronder het beroemde koor der Sixtijnsche kapel zong, begaf de Paus zich naar de Pauselijken troon en werd daar door den fungeerenden Kardinaal Diaken, gekroond met de tiaar, de pauselijke driekroon. Daarna begaf zich de Paus naar buiten en gaf aan het volk zijn zegen terwijl de Zwitsersche garde en de Italiaansche eerewacht het saluut bracht. Het volk bracht den nieuwen Pauskoning een grootsche ovatie.

Billijk en Rechtvaardig.

Gistermorgen ontving de redactie een stuk uit Aruba, onderteekend door een goede VIJFTIG personen, meestal handelaren van Oranjestad.

In dit stuk wordt aan het Gouvernement verzocht als brievenbesteller te willen aanstellen W. DE CUBA.

En wel om de volgende redenen:

W. DE CUBA is benoemd telegram besteller, maar bestelde ook de brieven, **zonder daarvoor eenig salaris te mogen ontvangen;**

Hij deed zijn werk zeer ten genoege van den Handel en van het Publiek in 't algemeen;

Door trouwe plichtsbetrachting hoopte hij op aanstelling ook als BRIEVENBESTELLER;

De man werd in zijn billijke verwachting teleurgesteld door de benoeming van een ander tot brievenbesteller.

Deze onbillijkheid wordt op Aruba algemeen gevoeld.

Daarbij zou, bij verhooging van salaris van DE CUBA als brievenbesteller, toch ook de zuinigheid kunnen worden betracht, daar de combinatie van telegram- en brievenbesteller in een en den zelfden persoon toch zeker goedkooper is dan twee afzonderlijke bestellers voor brieven en telegrammen, elk met vol salaris.

Ook bereikte nog de redactie het verzoek den Open Brief van den Heer Karel Croes *c. s.* voorkomend in *La Cruz* van Woensdag ll. te willen steunen.

Wat we van harte gaarne doen.

DE REDACTIE.

Berichten uit de Kolonie.

Inwijding van het Nieuwe Hospitaal op Bonaire.

Maar weinig menschen van Kralendijk zullen nog onbekend zijn met de opening en inwijding van het Sint Franciscus-Gasthuis. Geheel den dag hielp het Zondag storm om het mooie gebouw en de degelijke inrichting te bewonderen. Na de vroegmis stonden er al menschen te wachten op de opening der deuren.

Na de Hoogmis heeft Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE het Gasthuis plechtig ingewijd, geassisteerd door de Eerw. Paters DELGEUR en JANSEN. Daarna kwamen de Hoogedelgestrenge Heer Gezaghebber en de Heeren Landraden, Dominee FOPPEMA, Dr. POLAK en de Notabelen van Bonaire op receptie om Monseigneur, Pastoor en Zusters hun gelukwenschen aan te bieden. Nadat de Gezaghebber, de Dominee en de Dokter gesproken hadden, hartelijk en waardeerend, dankte Z. D. H. allen, waarna een feestlied werd gezongen onder leiding van Pastoor KRUGERS. Ook dat lied getuigde van goeden wil, al bracht de poësie wel eens een ondeugend lachje om de lippen.

Het zijn niet allen koks, die lange messen dragen.

Ter navolging.

Ten voordeele van het Nieuwe Hospitaal op Bonaire liet een der nietkatholieke handelaren steeds iets vallen van den prijs der bij hem bestelde koopwaren.

Ook mocht Mgr. VUYLSTEKE van iemand, die onbekend wenscht te blijven, de milde gift ontvangen van Veertig Gulden. fl 40.—

Goede Reis.

Maandag vertrekt de Hoogeerw. Pater Provinciaal P. fr. Magister B. D. VAN BREDA, in gezelschap van P. Vicaris MARTIN LUYCKX naar Aruba ter visitatie. ZHEW. hoopt begin Maart per stoomgelegenheid van daar terug te keeren.

Hoedenstroo.

Men kent onze groote teleurstelling omtrent den aanplant van *Carludovica Palmata* op Suriname tot het geregeld verkrijgen van goed vlechtmateriaal voor onze volksindustrie.

Die aanplant bleef niet alleen uit, maar er werd zelfs ontkend, dat er ooit officieel eenige toezegging was gedaan. Men achtte zich daarom vrij van elke verplichting tegenover Curaçao.

De Katholieke Missie van Suriname nam de hoedenvlechterij onder hare bescherming. Het Mariapatronaat zorgt voor opleiding van bekwame vlechtsters.

Maar het deed nog meer.

Het zorgde ook voor aanplant van het benoodigd vlechtmateriaal.

En met succes.

Uit het laatste jaarverslag knippen we:

Als bewijs van de degelijkheid der leiding door den Visitator kan worden aangehaald, dat tijdens de waarneming het stroo-probleem in die mate is opgelost, dat de school geheel onafhankelijk staat van het buitenland en niet meer behoeft te importeeren.

Wat dit beteekent wordt duidelijk, als men weet, dat er in het afgeloopen jaar 46000 tongen noodig waren voor de school zelf. Voor dit jaar wordt de opbrengst der eigen aanplant geschat op 60 à 70.000 tongen.

Daarbij komt dit, dat het eigen bereiden stroo beter is dan het geïmporteerde; de kleur wordt nl. mooier, naarmate het eenigen tijd „in stock" is blijven hangen, terwijl dan tevens het gevaar van het stikken der hoeden minder is.

Het stroo dient allereerst droog bewaard te worden en daartoe biedt de prachtige, ruime zolder een uitstekende gelegenheid."

We wenschen de Surinaamsche Missie van harte geluk met dit succes.

Mogen we er een verzoek aan toe voegen?

Vroeger werd van Curaçao stroo naar Suriname gezonden, om te helpen, zooveel wij konden.

Als er later Stroo over komt op Suriname, laat men dan ook Curaçao niet vergeten, dat er misschien een voordeeltje aan heeft.

De Militaire Kapel.

Gekroond met schitterend succes, zich verheugend in algemeene sympathie en bewondering, hadden onze militaire mukikanten, gesteund door de medewerking van eenige particulieren, gisteren een mooien avond.

Ze speelden voor een uitverkochte zaal, voor fijn publiek, waaronder ook de hoogste Autoriteiten.

Dat deed ons goed.

En nu een verrassing.

Om de bewoners van de Overzijde, en allen die geen plaats meer konden krijgen in de overvolle zaal van het *Theater Americano*, nog in de gelegenheid te stellen van hun waardeering voor het militair muziekcorps te getuigen en tevens een prettigen avond te hebben, is er besloten.

Vrijdag avond 24 Februari een tweede uitvoering te geven in

Salon San Mateo.

Nu begrijpt men tevens, waarom we de geheimen van het mooie program nog niet mogen verklappen.

Regenval.

Het nieuwe jaar is een voortzetting van het oude, ook wat den regen betreft. We hebben verleden week weer een paar fiksche buien gehad. Ze zitten buiten opnieuw in de pap, de wegen zijn weer minder begaanbaar. Maar het haalt natuurlijk niet bij den toestand van den echten regentijd. Toen was heel de bodem van ons eiland doorweekt. Toen hadden we geen dikke pap, maar moddersoep.

Het herstellingswerk der wegen is in vollen gang. Hier en daar kunnen ze nu opnieuw beginnen. Een bewijs, dat de reparatie niet voldoende was. Een voorloopig herstel moet toch iets langer voldoen dan een paar weken. Heel graag hadden we nu een volledig overzicht gegeven van den gevallen regen in den echten regentijd, maar het wachten is op de maandstaten, en die zakken maar heel langzaam af.

We publiceeren nu de Staten van October en November naast elkaar. De rest volgt dan later.

Regen gevallen gedurende

	October	November
	m.M.	m.M.
Fort Amsterdam	374.4	53.3
Sta Rosa	343	65
Wilhelminatuin	264.7	62
St. Jores Grandi	218	48
Beekenburg	344.1	29.2
Cas Chikitoe	345.3	75.8
Sta Maria	305.5	123.5
Noordkant	298.5	106.5
Siberië	308	82
Westpunt	246.5	98.7
Hoffi Abao	189.2	63
Sta. Marta chikitoe	169.1	59.5
Dokterstuin	188.3	75

Dat geeft bijvoorbeeld in de stad in twee maanden tijds een watermassa van 427,7 mM, veel meer dan anders in een heel jaar.

Of de regenbakken ook vol zijn!

Koloniale Raad.

Pensioenregeling.

Memorie van Antwoord.

Het was den Gouverneur zeer aangenaam te vernemen, dat de Afdeelingen zich algemeen met het hoofddoel van het ontwerp konde vereenigen.

Hij meent den Raad al dadelijk te moeten verzoeken de verwachtingen ten aanzien van het inkrimpen van het ambtenaarspersoneel als gevolg van de afschaffing der kortingen op de inkomsten van de ambtenaren niet al te hoog te spannen, want nimmer toch was een ambtenaar of beambte uitsluitend bezig met de berekening ter zake van de inhouding van de kortingen. De betaalbaarstelling van alle traktementen, met al wat daaraan verbonden is, heeft nooit het eenige werk van een ambtenaar gevormd.

Omtrent de afschaffing van de kortingen ter zake van terugstorting van pensioen aan de na te laten betrekkingen van ambtenaren, kan ondergeteekende mededeelen, dat die afschaffing in Nederland nog haar beslag niet heeft gekregen. Zoolang dat niet is gebeurd kan niet verwacht worden, dat de afschaffing in de kolonie zal plaats hebben, te minder waar financieele lasten van de kolonie eer toenemen dan verminderen.

Hoe gaarne de Gouverneur ook zou willen toegeven aan de wenschen der ambtenaren om den leeftijdsgrens van 50 jaar om pensioen te erlangen op te heffen, hij ziet thans tot inwilliging van die verlangens geen kans, waar de inkomsten der kolonie nog te zeer bij de uitgaven ten achter blijven, en de pensioenslast reeds bijzonder zwaar is.

Artikel 1.

I. Onder *loongenietenden* worden verstaan in het algemeen die personen van wie niet gezegd kan worden, dat zij een traktement of bezoldiging hebben, zooals ambachtslieden en dergelijken. De vrees dat deze categorie van landsdienaren ruim zal zijn, omdat daaronder wellicht door den Raad gedacht zijn de *werklieden* in dienst van de kolonie, behoeft niet te bestaan, want de eisch van artikel 2, zooals thans gewijzigd, dat de personen „van eene vaste aanstelling zijn voorzien en eene *betrekking* bekleeden" beperkt van zelf de mogelijkheid van uitbreiding van het corps ambtenaren.

IV. De bepaling is gemaakt voor bijzondere onderwijzers, die in Nederland of andere koloniën van het Rijk volgens de daar geldende bepalingen pensioengerechtigd zijn geworden. Na de doorvoering der gelijkstelling van bijzonder met openbaar onderwijs zal ook de pensioenregeling der bijzondere onderwijzers in deze kolonie ter hand genomen worden. Daarbij zal een bepaling als hier bedoeld niet ontbreken. De regeling van deze materie zal bij een afzonderlijke verordening worden voorgesteld.

VIII. Zooals in de Memorie van toelichting is gezegd is het hoofddoel van het ontwerp geweest de afschaffing van de *gewone kortingen*, die van ambtenaren „of gepensioneerden" worden ingehouden. Met terugneming van de woorden „of gepensioneerden", die hun zin verloren hebben door de indiening van de nota van wijzigingen van 14 December 1921, onderschrift de Gouverneur geheel die mededeeling. Van ambtenaren, hetzij gehuwd of ongehuwd, zal voor eigen pensioen geen korting worden ingehouden. Dit is bedoeld met de uitdrukking „gewone kortingen", in tegenstelling me de kortingen wegens terugbetaling van rentelooze voorschotten ter zake van stortingen voor verzekering van weduwen- en weezenpensioenen wegens geldigmaking van diensttijd.

Om een gelijke behandeling van alle gevallen te verkrijgen is bepaald, dat de kortingen wegens pensioen, ook die voor eigen pensioen en de aanvulling in het tweede lid van dit nummer bedoeld, zullen moeten worden aangezuiverd tot 31 December 1920. Na dien datum zijn alle bezoldigingen vrij van korting voor eigen pensioen.

IX. De Gouverneur kan zich niet vereenigen met het denkbeeld om personen, die een pensioen van f 4000 krijgen, geen duurtebijslag daarop te gaan geven in dure tijden. De waarde van het geld is gedaald en zal nog wel jaren lager blijven dan in den tijd toen het maximum pensioen op f 3500.— werd gesteld. Een verhooging van dit maximum met een bedrag, dat kleiner is dan het derde deel daarvan is niet te hoog. Een verhooging van dat maximum met slechts f 500.—, zooals nu de toestand is, moet als buitengewoon gering aangemerkt worden. In den regel wordt het maximumpensioen alleen genoten door ambtenaren, die in hooge betrekkingen de kolonie hebben gediend. Die ambtenaren, die door den aard van hun betrekkingen de kolonie gewichtige diensten hebben bewezen, mogen wel een rustigen levensavond hebben. En dat kan niet bereikt worden met f 4000.—, vooral niet wanneer de gepensioneerden kinderen te hunnen laste hebben. De Gouverneur meent ook dat het aangegeven correctief in beginsel verkeerd is, want het zou niet te verdedigen zijn, dat alleen aan personen, die het hoogste pensioen genieten, geen duurtebijslag werd gegeven.

X. Een verwijzing naar het gestelde onder VIII is hier op haar plaats.

XI. Bij de totstandkoming van het Pensioenreglement van 1899, waarbij beoogd werd een bezuiniging te verkrijgen op het punt van pensioenen is de vergunning tot het verzekeren van na te laten betrekkingen naar reden van een diensttijd van 30 jaar afschaft. De redenen tot bezuiniging, die er toen bestonden, zijn nog aanwezig, zoodat de Gouverneur zijn medewerking niet kan toezeggen tot het totstandbrengen van een regeling, die den pensioenslast zou verzwaren.

XII. De bedoeling van het artikel is om in de eerste plaats te zorgen, dat de verplegende inrichting het haar toekomende ontvangt. Verder wordt het pensioen ten behoeve van den gepensioneerde uitbetaald. Ingeval er een curator is, zal aan dezen door het betrokken bestuur worden uitbetaald het bedrag, waarmede het pensioen dat der verpleegkosten overtreft. Het al of niet getrouwd zijn van een gepensioneerde en het al of niet hebben van kinderen is voor toepassing van deze bepaling van geen invloed.

Artikel 4.

Een uitdrukkelijk vastleggen in een artikel van de verordening, dat de kortingen, ter zake van eigen pensioen sedert 1 Januari 1921 ingehouden, zullen moeten worden teruggegeven, vindt de Gouverneur overbodig, daar hetgeen werd ingehouden, wanneer dit achteraf onverschuldigd blijkt, rechtens kan worden teruggevorderd.

Ter beantwoording van de opmerking van de afdeelingen, aangaande het niet-behandelen van het onderhavige ontwerp, meent de Gouverneur er op te moeten wijzen, dat Gouverneur Helfrich bij zijn schrijven aan den Raad van 21 Mei 1921 heeft doen uitkomen, dat hij het niet eens was met de Minister van Koloniën omtrent het aanbrengen van de veranderingen, later door den Gouverneur opgenomen in zijn nota van wijzigingen van 14 December 1921. Het was Gouverneur Helfrich te doen om de meening van den Raad te kennen in deze zaak. Die meening had de Raad kunnen uitspreken bij voorloopig verslag, maar instede daarvan heeft de Raad de behandeling aangehouden. De Gouverneur kan niet toegeven, dat de beantwoordingen van dat schrijven aanleiding gaven daaruit te lezen, dat Gouverneur Helfrich eene opschorting der behandeling verzocht.

De ideale vrouw.

Onlangs stierf te Londen, zegt de N. R. Crt., de effectenmakelaar Glazier. In zijn laatsten wil bracht hij een ongewone hulde aan zijn vrouw. Hij had er in geschreven, dat hij in zijn huwelijk nooit een onvriendelijk woord van zijn vrouw had gehad, dat zij nooit iets onvriendelijks tegen hem gedaan had en dat de liefde van zijn vrouw elk begrip te boven ging.

Nadat die brief in de pers was gekomen, heeft mevrouw Glazier 2634 brieven gekregen. Honderden ervan zijn natuurlijk huwelijksaanzoeken met portret er bij, maar honderden anderen vragen haar raad, hoe men, hoewel getrouwd, gelukkig kan worden. Een vrouw schrijft, dat het schitterend getuigenis, hetwelk haar overleden man van haar liefde gegeven heeft, toegezonden dient te worden aan alle vrouwenvereenigingen, meisjesgenootschappen enz. in heel het land, zoodat iedere vrouw er uit kan leeren, en men in een nieuwe atmosfeer zou komen.

De z.g. wijziging van den Kerkelijken Kalender.

Naar we vernemen berust het bericht, hetwelk dezer dagen de ronde deed in de pers over de hervorming van den kerkelijken kalender en het vaststellen van het Paaschfeest *niet* op zeer solieden grondslag.

Het is bekend dat sedert een aantal jaren in Nederland, Engeland, België enz., een beweging gaande is om het Paaschfeest steeds op denzelfden datum te vieren, en wel op den tweeden Zondag van April. Deze beweging heeft in de laatste maanden vaster vormen aangenomen, nadat in het Engelsche Hoogerhuis Lord Desbarough voorstelde het Paaschfeest steeds op den tweeden Zondag van April te vieren, er aanstonds bijvoegende, dat er niets gedaan zou kunnen worden zonder den steun der Katholieke Kerk. De Anglikaansche Aartsbisschop van Cantorbury, eveneens in het Hoogerhuis, verklaarde, dat de Anglikaansche Bisschoppen den vastgestelden datum van den tweeden Zondag van April konden aannemen, maar ook hij voegde erbij, dat zonder de Katholieke Kerk niets zou kunnen worden gedaan. Wordt nu het Paaschfeest op een vastgestelden dag gevierd, dan volgt daaruit een bijna algeheele hervorming van den kerkelijken kalender vanzelf.

Eenige jaren geleden ontving Z.Em. Kardinaal Mercier, Aartsbisschop van Mechelen, van de Congregatie der Riten, op een desbetreffende vraag, een particulier schrijven, waarin men den Kardinaal berichtte, dat het aan katholieken niet verboden is over de kwestie van een vastgestelden datum voor het Paaschfeest te discussieeren, maar in eigen naam en met de noodige voorzichtigheid. De Kerk kon echter, zoo schreef men, onmogelijk zeven opéénvolgende werkdagen aannemen.

Zoo stonden de zaken tot dusver. Sedert is de kwestie niet officieel aangeroerd geworden. Dat er het volgend jaar te Rome, onder voorzitterschap van Kardinaal Mercier, een congres zou bijeenkomen om den kalender te herzien en ook een vasten datum aan te wijzen voor het Paaschfeest valt te betwijfelen en werd mij op bevoegde plaatsen niet bevestigd. Het is best mogelijk, dat het volgend jaar ter gelegenheid van het Eucharistisch Congres en van de vele bezoeken ad limina die verwacht worden, Kardinalen en Bisschoppen van verschillende landen over de zaak ondervraagd zullen worden, maar dat een congres reeds zou bijeenkomen om de zaak op te lossen en te beslissen, blijkt niet vastgesteld.

De aandacht waard.

Wie tegen overlading bij het onderwijs, tegen examen-dressuur en de veelheid der examens opkomt, vindt instemming.

Natuurlijk.

Maar het heeft óók zijn nut, thans meer waarschijnlijk dan vroeger, de keerzijde der medaille te bezien en te waarschuwen tegen het verwaarloozen van en het de hand lichten met de studie.

Een gezaghebbend man als professor Casimir doet het in Opbouw.

Een algemeene klacht zoowel onder de hoogleeraren, als onder de mannen der practijk is, dat onze jongelui geen enkel ding meer heelemaal goed kunnen.

Zij kunnen rekenen, maar de uitkomsten kloppen dikwijls niet; ze lezen met moeite hun moderne talen; ze schrijven geen correcte brieven; ze drukken zich mondeling slecht en slordig uit.

De meening, alsof de arbeid een last is, waarvan men zoo min mogelijk op zich moet nemen, moet verdwijnen, om plaats te maken voor de overtuiging, dat enkel en alleen bij behoorlijke hoeveelheid ernstig doorwerkte arbeid persoonlijke en sociale geestelijke gezondheid mogelijk is.

De scholen moeten geconcentreerd leeren arbeiden: niet in breede oppervlakkigheid, maar in goed gerichte en gekozen verdieping moet de kracht gezocht worden."

Wat professor Casimir betoogt, zal eenieder onderschrijven.

De werklust moet terugkeeren, de arbeidsschuwheid worden overwonnen.

Sport en bioscoop kunnen vijanden zijn op dezen weg en zijn het.

Hierbij komt de gewijzigde mentaliteit onder het opkomend geslacht.

De zucht naar vrijheid en emancipatie kan te ver gaan en gaat te ver.

Men houdt te spoedig op, kinderen te zijn.

En door heel de wereld vaart de geest van lakschheid, van het te vroeg loslaten der teugels, van een tekort aan discipline.

De oude studiezin moet terugkeeren, het besef dat er geleerd moet worden voor het leven, zeker, maar in ernst en met volharding.

Bij leerlingen en leeraren beiden moet toewijding zijn en liefde voor hun taak.

Indien de jeugd minder frivool was en de onderwijzers niet opgingen in salariskwesties en dergelijke; indien vooral de echt-christelijke geest terugkeerde, zouden op het terrein van het onderwijs beter resultaten worden verkregen.

Laten de vrouwen en mannen onder ons, die de verslapping en inzinking zien en betreuren, aan dit vraagstuk eens hun volle aandacht wijden.

Het is die waard.

Het Huisgez.

BUITENLAND.

De evolutie in Rusland.

—Dat er in Sovjet-Rusland een groote verandering op til is, wordt met den dag meer zeker. Lenin c. s. zien in, dat zij met hun exclusief streven hun land onherroepelijk naar den algeheelen ondergang jagen, en schoorvoetend verlaten zij den eens met zooveel ophef ingeslagen weg, die volgens hen onbetwistbaar tot het communistische ideaal moest voeren.

De Duitsche gezant te Moskou, dr. Wiedenfeld, heeft te Essen in een vergadering van industrieelen en handelslieden een en ander medegedeeld over de evolutie, welke zich op 't oogenblik in Rusland voltrekt.

Langzamerhand is het stelsel van het consequente communisme gewijzigd door het dulden van het particulier initiatief.

Daardoor is de handel eenigzins herleefd, en ook de smokkelhandel is daardoor tot grooteren bloei gekomen. Dit is de oorzaak, dat er in de winkels voldoende levensmiddelen verkrijgbaar zijn, wanneer men ze slechts kan betalen. Welke geldmiddelen daarvoor noodig zijn, kan men zich voorstellen, wanneer men in aanmerking neemt, dat men in Rusland voor een appel dertigduizend roebel moet betalen. Dit wil echter niet zeggen, dat men in Rusland altijd een handkoffer met bankpapier bij zich moet hebben. Integendeel, een paar millioen roebel kan men gemakkelijk in een vestzak bij zich steken, want er worden biljetten gedrukt met een nominale waarde van honderduizend roebel en meer.

Ernstiger dan met de levensmiddelen is het met den woningnood gesteld; vooral te Petrograd spot de toestand in dit opzicht met elke beschrijving.

Beschonken lieden ziet men in het geheel niet meer, daar aan het drankverbod streng de hand wordt gehouden.

Met betrekking tot den economischen toestand in Rusland zeide spreker: In Zuid-Rusland worden juist zooveel levensmiddelen geproduceerd als voor de behoeften der bevolking noodig is. In het Oosten en in het hongersnoodgebied ziet het er echter verschrikkelijk uit. Alle tot dusver georganiseerde hulpacties hebben blijkbaar niet meer uitwerking dan een druppel op een gloeienden steen. Zelfs de Amerikaansche hulpactie, die nog het meest te beteekenen heeft, kan op geen noemenswaard resultaat bogen.

Hoe er in dit ongelukkige land weer normale toestanden zullen kunnen optreden, ligt in den schoot der toekomst verborgen.

Het zou ongetwijfeld doeltreffend kunnen zijn, thans over te gaan tot het nemen van maatregelen voor de belegging van kapitaal, door de ontginning van de onmetelijke schatten, die in den Russischen bodem verborgen zijn.

De Franschen, die een groot deel van hun nationaal vermogen in Russische ondernemingen gestoken hebben, doch deze door de confiscatie verloren hebben zijn door hun foutieve pogingen om het sovjetbewind weg te jagen — Denikin, Wrangel, c. s. —op het oogenblik in de oogen der Russen hoogst ongewenschte lieden.

Hun bevoorrechte positie is thans ingenomen door de Duitschers, die handig gebruik gemaakt hebben van de gelegenheid een verloren handelsgebied terug te winnen.

De sovjet-vertegenwoordiger Radek heeft onlangs een onderhoud gehad met den Duitschen rijkskanselier dr. Wirth, waarbij de kwestie van het herstel der Duitsch-Russische betrekkingen ter sprake is gekomen.

Een ander gunstig voorteeken is, dat Rusland deel zal nemen aan de economische conferentie te Genua.

Naar de „Temps" uit Riga verneemt heeft, volgens berichten uit Moskou, het centrale uitvoerende comité der sovjets een commissie ingesteld om het program uit te werken, dat de sovjet-regeering aan de westelijke mogendheden zal aangeboden worden bij de besprekingen, die zij thans op touw tracht te zetten. Voorzitter der commissie is de volkscommissaris voor buitenlandsche zaken Tsjitsjerin. Onder de leden bevinden zich Joffe, Idvinof, Ganodzki, Radek, Gliapnikof en Krostimeki.

Het program zou de volgende punten omvatten:

1o. de schulden van vóór den oorlog;
2o. de oorlogschulden;
3o. vergoeding aan Rusland van de materieele verliezen, welke het ten gevolge van buitenlandsche interventies heeft geleden;
4o. restitutie der oorlogschepen, koopvaardijschepen, die door Denikin, Wrangel en Joedenitsj uit de Russische havens zijn weggehaald;
5o. internationale regeling van het vraagstuk op de grondslagen, welke te Moskou zijn ontworpen, maar welker details niet bekend zijn;
7o. regeling der commercieele financieele en industrieele betrekkingen;
8o. consulaatwezen;
9o. het vraagstuk der nationaliteiten;
10o. wisselkoersen.

De sjovjetregeering sluit in dit program voorloopig alle politieke kwesties uit, maar behoudt zich waarschijnlijk voor, ze bij de onderhandelingen zoo noodig te berde te brengen.

Deze onderhandelingen te Genua zullen vermoedelijk namens Rusland geleid worden door niemand minder dan Lenin zelf, die daartoe door de Italiaansche regeering is uitgenoodigd.

De onthullingen over het Japansch-Fransche verdrag.

— In verband met de onthullingen van de vertegenwoordigers der Republiek van het Verre Oosten, in Washington gedaan nopens een afspraak tusschen Frankrijk en Japan, schrijft de Nation, dat er voor deze onthullingen een basis van waarheid aanwezig schijnt te zijn.

Vermoedelijk, aldus redeneert het Londensche weekblad, zijn die onthullingen wel afkomstig van de Russische Sovjet-regeering, die zich in den loop der jaren, als zij iets onthulde, slechts zelden vergiste en zich niet liet foppen door valsche stukken. Bovendien is de tegenspraak die onvermijdelijk van officieele Fransche en Japansche zijde volgde, buitengewoon zwak en weinig doeltreffend. Ook de Times en Morning Post slagen er evenmin als de Fransche pers in, eenige tegenspraak in de onthullingen zelfs tusschen de onthullingen en de feiten te ontdekken en zelfs blijkt het uit wat sedert bekend werd, dat de onthullingen de verklaring geven van nadere gebeurtenissen. Zoo is het feit, dat de troebelen, die thans in de buurt van Wladiwostok plaats hebben en waardoor de Roode troepen vandaar zijn verdreven, onder leiding staan van Witte officieren, die door Frankrijk met medewerking van Lord Curzon, uit Mesopotamië via Perzië en Indië naar Siberië zijn overgebracht, waar zij door Japan verder zijn georganiseerd voor deze actie.

Het blad beschouwt dit als een bevestiging van dit deel der onthullingen en zegt, dat die Japansch-Fransche samenwerking tegen Sovjet Rusland ook — gelijk 't doel der afspraak was — in Washington duidelijk aan het licht is gekomen.

Het gebruik van vergiftige gassen.

De vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Italië en Japan hebben op de conferentie te Washington het Amerikaansche voorstel in zake verbod van het gebruik van vergiftige gassen in den oorlog aangenomen. Hiermede is dit strijdmiddel veroordeeld.

Het herstel van Rusland.

Volgens 'n bericht uit Riga aan de Rheinisch-West-falische Zeitung zou men in Sovjet-kringen het Engelsch-Fransche plan over den economischen heropbouw met zeer gemengde gevoelens beschouwen. Men verwacht wel, dat er nu een feitelijk erkening van de sovjet-regeering zal komen, maar anderszijds vreest men, dat er getracht zal worden Rusland neer te drukken tot een geheel passieve rol, gelijk men met China doet.

De „Prawda" uit de meening, dat het Engelsche-Fransche plan neerkomt op een economische interventfe met een verkapt politiek doel.

De Iswestia komt bij voorbaat op tegen elke poging om de economische kwestie vast te knoopen aan de binnenlandsche politiek van Sovjet-Rusland.

De Russische handel.

Een groep Moskousche kooplieden heeft zich tot de overheid gewend met het verzoek een congres van Moscousche kooplieden bijeen te roepen ter beoordeeling van het probleem van den handel en om vertegenwoordigers te kiezen, die deel zouden nemen aan den administratieven arbeid der regeering. De regeering heeft nog geen besluit genomen in dezen. Het wordt intusschen met belangstelling tegemoet gezien, daar tot nu toe de koopleden absoluut geen politieke rechten hadden.

De Conferentie van Genua.

De bijzondere correspondent van Havas te Cannes meldt: Het intergeallieerden comité, belast met de regeling der conferentie te Genua heeft de termen der uitnoodiging, te zenden aan verschillende mogenheden, vastgesteld.

Er zal nog een bijzondere mededeeling aan de sovjet-regeering gedaan worden, waarin deze regeering wordt gewezen op de belangrijkheid van de verplichtingen, welke de opperste raad aldaar verzoekt te aanvaarden en na te komen.

Het comité stelde verder het program der werkzaamheden der conferentie van Genua vast. Deze conferentie zal, zooals gemeld, uitsluitend van economischen en financieelen aard zijn.

De Italiaansche bladen toonen over het algemeen hun ingenomenheid met de conferentie te Genua. De Corriere della Sera begroet deze conferentie als een sympthoom, dat men algemeen tot inzicht komt, dat geen enkel volk in Europa zich kan herstellen, indien dit niet voor alle volken het geval is. Dit beginsel is te Versailles niet erkend. De hoofdzaak is, dat de geest van het vredesverdrag, na drie jaar van mislukte pogingen, om daarin te slagen, ververandert. Mocht de conferentie te Genua mislukken, dan zal, aldus vreest het blad, Europa onder Amerikaansche controle komen. De Secolo gelooft, dat de wereldoorlog eerst op de conferentie te Genua geeindigd zal worden.

Ook Nederland zal op deze conferentie worden uitgenoodigd.

De Duitsche betaling.

Tusschen de geallieerden te Cannes is omtrent de Duitsche betaling overeenstemming op den volgende basis:

Van het milliard van 1921 zullen ontvangen Engeland 450 millioen, Italië 31 millioen België, 519 millioen en Frankrijk niets.

Van de in 1922 door Duitschland te betalen 725 millioen goudmarken, zullen ontvangen Engeland 199 millioen, waarvan het 139 millioen aan Frankrijk zal leenen zonder interest en België 686 millioen.

In 1922 zullen van de leveringen in natura van Duitschland ontvangen Frankrijk 1250 millioen, Engeland 100 millioen, Italië 240 millioen, en België 125 millioen, Japan 7 millioen en deandere landen 28 millioen.

De betaalkracht van Duitschland.

Naar de „Petit Parisien" uit Cannes meldt, heeft Rathenau voor de Commissie van Herstel verklaard, dat Duitschland niet meer dan 200 millioen kan betalen, waarvan 80 millioen op 15 Februari.

Het blad verneemt, dat de onderhandelingen met de Duitsche gedelegeerden onmiddelijk zullen worden voortgezet zonder den terugkeer van Briand af te wachten.

Rathenau heeft verzocht door den Oppersten Raad te worden gehoord. Hem is geantwoord, dat zijn verzoek aan den Oppersten Raad is voorgelegd, doch er kunnen geen toezeggingen worden gedaan, dat de Opperste Raad hiereen zal toestemmen.

De economische toestand.

In de vergadering van de Hoofdcommissie van het Rijksverbond der Duitsche Industrie, werd de economische en politieke toestand buitengewoon pessimistisch ingezien. De spreker Buecker meende, dat een goed verloop van de onderhandelingen in Cannes slechts eenige hoop kan geven voor de in Genua te houden conferentie, waar Duitschland met een nieuw program over den wederopbouw moet komen.

De „Deutsche Allgemeine Zeitung" betwijfelt of de toestand van Duitschland in Cannes of zelfs op de Economische Conferentie te Genua verbeterd zal worden.

De „Berliner Börsenzeitung" troost zich met de gedachte, dat niet wat thans in Cannes wordt besproken, den grondslag zal zijn, maar de toekomstige algemeene drang naar verbetering.

Het bankroet van het communisme.

Op een staatspolitiek onderwijscongres heeft Lenin, blijkens een bericht uit Moskou zich als volgt uitgelaten: „Wij hebben een groote fout gemaakt met rechtstreeks over te gaan tot het bommunistische stelsel van productie en distributie.

Wij hebben een zware nederlag geleden, want ons nieuw economisch stelsel beteekent een strategische terugtocht. Onze verliezen op het economisch front zijn grooter dan alle slagen, die Koltsjak, Deninkin en Pijsoedski ons toebrachten.

De kerkelijke kalender.

Het bericht, dat bij gelegenheid van een congres te Rome ter herziening van den kerkelijken kalender tevens een vaste datum zou worden bepaald voor 't Paaschfeest, lijkt wel wat voorbarig, schrijft P. W. de Wolf in de „N. H. Crt."

In alle landen, vooral in Engeland en in Amerika gaan al lang stemmen op om het Paaschfeest op een vasten datum te stellen en als dat nog niet mogelijk is dan ten minste Paschen te laten vallen tusschen 5 en 11 April.

Nu valt Paschen tusschen 22 Maart en 25 April, 22 Maart is de 80e dag van het jaar; 25 April de of 114e. Het verschil is 34 dagen: de helft 17. 80 plus 17 is 97e dag (8 April). Paschen zou dan ongeveer midden tusschen 22 Maart en 25 April vallen. Op verzoek van vooraanstaande Engelschen begaf Abbé Crozes zich in 1884 naar Rome om officieus te informeeren of de Paus eene bespreking over een vasten datum voor Paschen mogelijk achtte. Men zeide in Rome, dat de burgelijke kalender zelf nog zoo onvolmaakt was; dat de Gregoriaansche tijdrekening nog niet was aangenomen in Rusland, Griekenland enz. — men wil daar liever overhoop liggen met de zon, dan overeen te stemmen met den Paus — en dat het wenschelijk was dien kalender eerst te verbeteren. Een vaste datum voor Paschen is onmogelijk, zoolang men ieder jaar met een anderen weekdag begint; na een schrikkeljaar zelfs twee dagen verschil. Rome had dan ook gelijk met te zeggen, dat de sterrenkundigen eerst den burgelijken kalender moeten verbeteren.

Verschillende voorstellen zijn reeds gedaan om den burgerlijken kalender te veranderen. Een voorstel van Camille Flammarion, naar aanleiding van hetgeen men in Rome gezegd had aan abbé Crozes, is ongeveer aldus: de eerste dag van het jaar valt in het begin der lente (voorjaarsnachtevening); voor het zuidelijk halfrond bij het begin van den herfst, (najaarsnachtevening); het jaar wordt verdeeld in kwartalen; de eerste en de tweede maand van ieder kwartaal heeft 30 dagen; de 3de maand heeft 31 dagen. De 365ste dag is een vrije dag; in een schrikkeljaar ook de 366ste dag; deze dagen zouden een afzonderlijken naam moeten hebben. In plaats van ieder jaar een dag te veranderen, in een schrikkeljaar twee dagen, blijven de datums steeds op denzelfden weekdag vallen. Ieder jaar heeft juist 52 weken van 7 dagen. Mogen de geleerden eene zoo goed mogelijke oplossing brengen.

Sparta I en Leonidas I.

Morgen om 4½ uur zal er op „Mundo Nobo" een vriendschappelijke voetbalwedstrijd gehouden worden tusschen de elftallen van Sparta I en Leonidas I. Sportliefhebbers worden vriendelijk uitgenoodigd den wedstrijd wel te willen bijwonen.

Sparta-Leonidas.